

## **WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO**

### **w ZSTiO im. S. Żeromskiego w Częstochowie**

#### **I. TYTUŁ**

*Moja kariera – moja przyszłość.*

#### **II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU – akty prawne**

Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.):

§ 1. Publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne zorganizowane w szkołach podstawowych, zwane dalej „przedszkolami” szkoły i placówki udzielają uczniom uczęszczającym do przedszkoli, szkół i placówek, i ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej i organizują tę pomoc na zasadach określonych w rozporządzeniu

§ 5.2. Pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności psychologdy, pedagogdy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni, zwani dalej „specjalistami”.

§ 8.1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana bezpośrednio dzieciom i młodzieży oraz rodzicom polega w szczególności na:

- 2) udzielaniu wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno – pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.

§ 9.1 Realizowanie przez poradnie zadań, o których mowa w §2 pkt 3, polega w szczególności na:

- 1) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom, o których mowa w §5 ust.2, pomocy w:
  - b) planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego.

Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013r w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199)

Na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty:

§1. publiczne poradnie specjalistyczne, zwane dalej „poradniami”, udzielają dzieciom, od momentu urodzenia, i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

§ 25.1. do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
  - 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
  - 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia kariery zawodowej;
  - 4) koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
  - 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego;
  - 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
2. W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego.
- § 7.1. W szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formie:
- 5) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.
- § 17. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej organizuje się w celu wspomagania odpowiednio uczniów lub słuchaczy w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Zajęcia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- § 19.2. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą w szczególności:
- 3) w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej – doradztwo edukacyjno – zawodowe.

Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001r w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Z 2001r nr 61 poz.624, z późn. zm.)

### **III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU**

Środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w procesie podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowych przez uczniów, a także w trakcie uczenia się, nabywania przez nich kwalifikacji zawodowych. Stworzenie Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) daje możliwość uporządkowania działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego w szkole, uzupełnienia działań realizowanych do tej pory działaniami pożądanymi przez adresatów (uczniów, rodziców, a także nauczycieli), a przede wszystkim pomaga uczniom w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy oraz konstruowaniu własnej kariery edukacyjno – zawodowej (możliwość kontynuowania nauki i pozyskanie informacji o kierunkach studiów). W efekcie, w wyniku współpracy społeczności szkolnej (uczniowie, rodzice, dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, kierownik praktycznej nauki zawodu, koordynator szkolny doradztwa zawodowego) oraz pozyskanych sojuszników działań doradczych (wymienionych poniżej), możliwe jest złagodzenie startu zawodowego przez absolwentów naszej szkoły oraz właściwe podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych, dopasowanych do potrzeb rynku, także lokalnego.

Program „Moja kariera – moja przyszłość” wpisuje się w miejski system doradztwa edukacyjno – zawodowego, którego założeniem jest spójność działań doradczych w szkołach na różnych poziomach edukacji, przy równoczesnym uwzględnieniu indywidualnych potrzeb danej szkoły

w tym zakresie. Działania te realizowane są modułowo - treści komponowane są tak, aby uczeń miał możliwość pogłębienia wiedzy i rozwijania umiejętności, z którymi zapoznał się wcześniej.

Ogólnie, do działań tych należą:

1. rozwijanie kompetencji istotnych dla aktywności zawodowej;
2. wiedza o zawodach i rynku pracy;
3. planowanie kariery zawodowej

WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (radą pedagogiczną). Ma charakter działań celowych, systematycznych i długotrwałych, koordynowanych przez szkolnego koordynatora – nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora szkoły, posiadającego uprawnienia doradcy zawodowego.

Sojusznikami w realizacji tych działań są:

- Urząd Miasta Częstochowy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie,
- Ochotniczy Hufiec Pracy,
- Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych Centrum Informacji Zawodowej - koordynator p. Marta Chuchro,
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej,
- Częstochowska Izba Rzemiosł,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- Państwowa Inspekcja Pracy,
- Politechnika Częstochowska,
- Akademia Jana Długosza,
- Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Centrum Nauki i Biznesu „Żak”,
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej,
- Wojewódzki Ośrodek Metodyczny RODN w Częstochowie,
- Samorządowy Ośrodek Doskonalenia,
- Hotel Mercure Częstochowa Centrum,
- Restauracja „U Juana” - restaurator Juan Salvador Hernandez.

#### **IV. Cele programu (cele ogólne)**

Podstawowymi celami WSDZ w naszej szkole są:

- Rozwijanie umiejętności planowania kolejnych etapów: nauki, pracy, życia; rozszerzenie perspektywy na to, co jest po ukończeniu szkoły,
- wzmacnianie myślenia o karierze zawodowej w perspektywie procesu podejmowania decyzji (w tym przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym, zniechęceniu, porzuceniu szkoły, a później pracy); rozbudzenie motywacji,
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych (bezrobocie, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej),
- wskazywanie na szerokie spektrum możliwych dróg i wyborów, poszerzenie opcji wyborów, wskazanie dróg alternatywnych; wskazanie na to, że wykształcenie i zawód nie determinują przyszłości zawodowej; kształtowanie proaktywnych postaw wobec zmiany, propagowanie

- idei uczenia się przez całe życie,
- kształtowanie kompetencji personalno – społecznych wymaganych przez pracodawców.

## **V. Cele szczegółowe (rezultaty)**

### Uczniowie:

- poznają siebie - własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności,
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, kształtowania właściwych relacji społecznych,
- potrafią określić swoje mocne i słabe strony, są świadomi swoich ograniczeń,
- mają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy,
- znają system kształcenia (ścieżki kształcenia) oraz ofertę edukacyjną szkół policealnych i uczelni,
- znają warunki rekrutacji do szkół wyższych,
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania zawodu,
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej i wiedzą, jak z nich korzystać,
- znają warunki pracy na danym stanowisku,
- potrafią przygotować dokumenty aplikacyjne,
- znają zasady i techniki autoprezentacji,
- znają przepisy prawa pracy związane z zatrudnieniem.

### Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradcy”,
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu, wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.,
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

### Nauczyciele:

- znają zasady WSDZ,
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- identyfikują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności uczniów,
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów,
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły,
- kształtują umiejętności kluczowe u uczniów,
- umożliwiają uczniom poznanie zawodów związanych z daną dyscypliną nauki,
- korzystają ze źródeł wiedzy o rynku pracy i prawie pracy,
- współpracują ze sobą przy realizacji zadań doradczych.

## **VI. Treści, tematy zajęć ze wskazaniem adresata.**

Realizacja głównego celu WSDZ w ZSTiO im. S. Żeromskiego w Częstochowie zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu kształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

**Wychowawcy oddziałów** na godzinach wychowawczych pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające światopogląd; organizują (w miarę potrzeb) spotkania z absolwentami szkoły, wspierają uczniów w procesie decyzyjnym, motywują uczniów do nauki i pracy nad sobą, kierują do specjalistów, określają specjalne potrzeby edukacyjne uczniów wymagających pomocy; pełnią funkcję wspierająco – informacyjną dla rodziców; współpracują z innymi nauczycielami w realizacji zadań doradczych w swoim oddziale, zgłaszają koordynatorowi konieczność zorganizowania spotkań z pracownikami poradni, tematyki prelekcji i warsztatów dla rodziców organizowanych przez poradnię (w miarę potrzeb).

**Pedagog szkolny** ściśle współpracuje z wychowawcami oddziałów, wspiera ich działania rozwijające zdolności interpersonalne uczniów, motywuje uczniów do nauki, wskazuje sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych, współdziała z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 3 w ramach podpisanego przez szkołę kontraktu na usługi Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych (diagnozowanie młodzieży, udzielanie młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w tym pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej na terenie poradni, realizowanie zadań profilaktycznych, wspieranie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły poprzez m.in. warsztaty rozwijające zdolności interpersonalne), kierując uczniów (zgłoszonych przez wychowawcę, rodzica lub koordynatora szkolnego) i samych rodziców potrzebujących pomocy do specjalisty (punkt konsultacyjny dla rodziców w poradni). Gabinet pedagoga szkolnego jest również szkolnym punktem konsultacyjnym dla młodzieży oraz dla rodziców (konsultacje indywidualne z pedagogiem szkolnym, specjalistą z poradni lub z koordynatorem WSDZ – w miarę potrzeb).

**Nauczyciele podstaw przedsiębiorczości** realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym:

1. Moje mocne i słabe strony.
2. Negocjacje.
3. Zakładanie własnej działalności i procedury.
4. Konstrukcja i pisanie Biznes – planu.
5. Analiza SWOT – własnej firmy.
6. Dokumenty aplikacyjne.
7. Rozmowa kwalifikacyjna.
8. Podstawy prawne zatrudnienia.
9. Prawa i obowiązki pracowników.
10. Urlopowanie pracowników.
11. Zasady wypełniania PIT 37.

## 12. Podatki.

Ponadto, motywują uczniów oraz ich przygotowują do XI edycji Olimpiady z przedsiębiorczości „Nowe przewagi konkurencyjne”, organizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

W ramach kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród uczniów, szkoła uczestniczy w III edycji projektu „Młodzi – kreatywni”, organizowanego przez UM Częstochowy – do planowanych działań wpisano m.in. badanie cech i predyspozycji przedsiębiorczych (warsztat), warsztaty przedsiębiorczości Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju UM oraz Wydziału Polityki Społecznej, warsztaty edukacji podatkowej, warsztaty autoprezentacji i konsultacje z doradcą zawodowym, wizytę studyjną w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. W ramach tego projektu przewidziano również szkolenia dla nauczycieli związane z tematyką przedsiębiorczości.

Szkoła również współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie – w ramach tygodnia Kariery zorganizowano spotkanie pracowników PUP z uczniami klas maturalnych.

**Nauczyciele informatyki** realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym:

1. Pozyskiwanie wiarygodnych informacji – wyszukiwanie informacji o zakładach pracy.
2. Szablony i style w dokumentach edytora tekstu – szablon CV.
3. Zasady tworzenia prezentacji. Profesjonalne prowadzenie wystąpień wspomaganých prezentacją – rozmowa kwalifikacyjna.
4. Współdziałanie aplikacji narzędzia korespondencji seryjnej, osadzanie i łączenie plików – korespondencja seryjna do wysłania CV.
5. Rozwiązywanie problemów informatycznych – podejście algorytmiczne – problem praca.

Ponadto, omawiają organizację pracy i przepisy BHP, wdrażają uczniów do poszukiwania informacji w sieci (portale związane z poszukiwaniem pracy).

**Nauczyciele geografii** realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym:

1. Zróżnicowanie demograficzne społeczeństw (w tym zmiany w strukturze zatrudnienia wraz z rozwojem gospodarczym oraz podział społeczeństwa ze względu na zdolność aktywności zawodowej).
2. Struktura zawodowa ludności (w tym obliczanie współczynnika aktywności zawodowej, czynniki decydujące o aktywności zawodowej, obliczanie współczynnika stopy bezrobocia, rodzaje bezrobocia, kategorie ludności na rynku pracy)
3. Struktura zatrudnienia i problem bezrobocia w Polsce (w tym aktywność zawodowa Polaków, współczynnik aktywności zawodowej i współczynnik bezrobocia, struktura zatrudnienia w Polsce, regionalne zróżnicowanie rynku pracy, przyczyny i konsekwencje bezrobocia).

**Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie** realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym (problemy bezrobocia, sylwetka prawnika, system szkolnictwa):

1. Zatrudnienie młodzieży i podejmowanie działalności gospodarczej.
2. Problemy współczesnej rodziny.
3. Przemiany struktury społeczeństwa polskiego.
4. Ruchliwość społeczna a nierówność szans życiowych.
5. Problemy społeczeństwa polskiego – problem ubóstwa i bezrobocia.
6. Problemy społeczeństwa polskiego – patologie społeczne i przyczyny ich powstawania.
7. Kształcenie ustawiczne.
8. Państwo a gospodarka – funkcje państwa w gospodarce rynkowej i formy interwencjonizmu państwowego.
9. Problemy współczesnego świata – problemy społeczno – ekonomiczne.
10. Gospodarka i finanse Unii Europejskiej.
11. Szkolnictwo wyższe w Polsce i na świecie.
12. Uczestnicy procesu sądowego.
13. Podstawowe zasady prawa i funkcjonowania sądów.

**Nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa** realizują następujące tematy z zakresu doradztwa zawodowego (informacje na temat służb mundurowych):

1. Uwarunkowania i główne założenia Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej
2. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej
3. Powinności obronne władz samorządowych i obywateli.
4. Broń konwencjonalna.
5. Katastrofy budowlane i pożary.

**Nauczyciele języka polskiego** realizują następujące tematy z zakresu doradztwa zawodowego (język dokumentów aplikacyjnych, umiejętność prowadzenia rozmowy, etos zawodu na przykładzie danej literatury, kultura języka):

1. Jak korzystać z języka? (pisma użytkowe).
2. Kultura języka w zawodzie.
3. Rozmowa kwalifikacyjna.
4. Pisma użytkowe.
5. „Raczej umrzeć niż popaść w osławę”. Roland jako wzór rycerza (wojskowy, żołnierz).
6. „Żywot człowieka poczciwego”. Wzór szlachcica – ziemianina (rolnik).
7. Sztuka dyskusji. Perswazyjne użycie języka.
8. Stylowe zróżnicowanie języka polskiego. Środowiskowe zróżnicowanie polszczyzny.
9. Sztuka dyskusji – dialektyka a erystyka i retoryka.
10. Stylowe zróżnicowanie języka polskiego. Najważniejsze style użytkowe polszczyzny.
11. Etyka mówienia – agresja werbalna.
12. Sąd nad Judymem (etos lekarza).
13. Marek edelman – lekarz, który przeżył piekło.
14. Czy można być świętym bez Boga? Heroizm bohaterów „Dzумы” (etos lekarza)
15. Wśród języka reklam.
16. Piszemy reklamację.
17. Piszemy podziękowanie.
18. Kontakty interpersonalne.
19. Jak założyć własną firmę?

20. Marek Edelman – lekarz, kardiochirurg, który przeżył powstanie.
21. Język kolokwialny. Styl potoczny źródłem wszystkich odmian stylowych języka polskiego.
22. Język reklamy. Umasowienie produkcji i konsumpcji.

**Nauczyciele języków obcych** realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym (przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, warunki pracy w danym kraju, zasady zatrudniania w danym kraju, wybór zawodu, stosowanie zwrotów językowych związanych z wykonywaniem pracy na danym stanowisku, najważniejsze informacje w ofercie pracy w obcym języku, cechy dobrego i złego pracownika, prowadzenie rozmowy o pracę w obcym języku, prowadzenie rozmowy z klientem, awans zawodowy, ścieżki edukacji, wykorzystanie TIK w poszukiwaniu pracy i realizacji czynności zawodowych, kwalifikacje zawodowe, idea uczenia się przez całe życie,, opis wybranych zawodów – charakterystyka pracownika):

#### Język angielski:

1. Negocjacje: rozmowa kwalifikacyjna w sprawie przyjęć do pracy oraz w sprawie awansu zawodowego.
2. Podanie o pracę – kształcenie umiejętności sformułowania podania w/s pracy.
3. Speaking practice – negotiations.
4. Listening and speaking: changing jobs.
5. Writing practice: an application letter.
6. Matura speaking practice – negotiations.
7. Vocabulary : jobs.
8. Listening: changing jobs.
9. Reading: dream jobs.
10. Speaking: a stimulus – based discussion.
11. Writing: an application letter.
12. Developing speaking – negotiating.
13. Developing writing: an application letter.
14. Developing speaking: asking for personal information.
15. Listening: matching speaker with their preferences.
16. Developing writing: descriptions and opinions.
17. Listening to a meeting: true/false.
18. Developing speaking: making arrangements.
19. Developing writing: a formal letter.
20. Odd jobs: vocabulary and reading.
21. Grammar in context: second conditional.
22. Stimulus – based discussion.
23. Writing an email.
24. Computing – vocabulary.
25. An internet forum post – writing.
26. Personal qualities – phrases.
27. Girl boss – reading.
28. Guided conversation – speaking.
29. A pros and cons essay about education and work.
30. Stimulus based discussion – speaking.
31. An article – writing.
32. Guided conversation – speaking.
33. Cwiczenia leksykalne: wprowadzanie słownictwa dotyczącego następującej tematyki zawodowej: usługi, produkcja, handel, rynki zbytu, podaż, popyt.



34. Kształcenie umiejętności formułowania listu – zażalenie (zgłoszenie wady zakupionego produktu, oczekiwanie zamiany lub zwrot kosztów).
35. Choosing a job / Young people and work..
36. Success at work / Yes, I love my work.
37. Persuading, agreeing and disagreeing – speaking.
38. Prowadzenie dyskusji w języku angielskim.
39. A blog post – writing strategy.
40. Media społecznościowe drogą do sukcesu.
41. Computing and communication technology – vocabulary.
42. Rozmowa sterowana – rozmowa o pracę.
43. Słownictwo związane z komputerem oraz internetem.
44. I can exchange information about jobs – speaking.
45. Poszukiwanie pracy za granicą.
46. A formal letter – writing.
47. List z zażaleniem.
48. Guided conversation – speaking.
49. Stimulus – based discussion. Speaking.
50. Developing writing: a letter of application and CV.
51. Developing writing: a personal description.
52. Developing writing: making offers.
53. Developing speaking: asking for personal information.
54. Listening: matching speaker with their preferences.
55. Developing writing: a letter of application and CV.
56. Developing writing: a questionnaire.
57. Dialog: kształcenie umiejętności prezentacji własnych osiągnięć i doświadczeń zawodowych w wybranej dziedzinie.
58. Redakcja CV: umiejętności sformułowania własnego CV jako załącznika do podania o pracę.
59. Talking about plans and predictions.
60. A blog post – essential vocabulary & expressions.
61. Writing – a blog post.
62. Road accidents – vocabulary builder.
63. Career paths.
64. Job interview – vocabulary and speaking.
65. Holiday job – vocabulary and speaking.
66. Job interviews for the banquet employee position – conversations.
67. Employee of the month – reading and speaking.
68. List formalny – job application form.
69. Writing a resume.
70. Asking about a job – speaking.
71. Different job – reading.
72. Asking about a Job – speaking skills..
73. Salon small talk – listening & speaking.
74. Advertisement – writing.
75. Culture lesson – work in the USA.
76. Listening – Erasmus project.
77. Expressing and justifying an opinion. Speaking.
78. Asking for and giving advice. Speaking.
79. Formal / informal style in writing.
80. A doctor's appointment. Speaking.
81. Work and jobs.
82. Working conditions and a job interview.

83. Future job – listening.
84. Słownictwo: praca.
85. Job interview in 12 steps.
86. Rozumienie ze słuchu – Volunteer work.
87. Mówienie: zestaw zdań, praca.
88. Rozmowa sterowana – opis wybranego zawodu.
89. Working together – listening and speaking.
90. Giving a presentation – speaking.
91. Dialog w zakładzie fryzjerskim: kształtowanie umiejętności przeprowadzania rozmowy między pracownikiem a klientem.
92. Umiejętności sformułowania zamówienia na produkty związane z funkcjonowaniem zakładu pracy (z salonem fryzjerskim), podanie nazwy towaru, rodzaju i potrzebnej ilości egzemplarzy.
93. Wywiad z doradcą zawodowym.
94. Kształcenie umiejętności wypełniania formularza zgłoszeniowego w celu otrzymania wymaganego dokumentu (np. Dowodu osobistego, prawa jazdy, wizy, itp).
95. Umiejętności prowadzenia rozmowy w celu przekonania klienta do zakupu oferowanego towaru lub usługi.
96. How to find a job? Reading and speaking.
97. Aranzowanie spotkania w języku angielskim.
98. Rozmowa kwalifikacyjna.
99. Jak napisać podanie o pracę.
100. Writing an e-mail.
101. Speaking – my ideal job. Future plans.
102. The future labour market – listening.
103. Safety equipment – vocabulary and reading.
104. Conversations between construction workers.
105. Filling out the order invoice – writing.
106. Worksite safety – vocabulary and reading.
107. Listening and speaking – disciplinary write – up.
108. Kształtowanie umiejętności napisania maila w/s pracy w lokalu gastronomicznym (restauracja, bar, kawiarnia)
109. Prowadzenie rozmowy z klientem w sprawie przyjęcia i realizacji zamówienia dania (dialog między kelnerem a konsumentem).

#### Język niemiecki:

1. Neben – und Ferienjobs Praca dorywcza.
2. Mein erster Arbeitstag Mój pierwszy dzień w pracy.
3. Gleiche Arbeitsbedingungen Równe warunki pracy dla wszystkich.
4. Was sind sie von Beruf? - Film „Tierärztin” Kim Pan/Pani jest z zawodu? Film „Weterynarz”
5. An der arbeit – Wiederholung W pracy.
6. Auf Arbeitssuche – tipps für den Erfolg szukając pracy – sposoby na sukces.
7. Repetitorium maturalne – poziom podstawowy.

#### Język francuski:

1. Le monde du travail – ćwiczenia leksykalne. (świat mody)
2. Marc cherche un job – praca z tekstem. (Marek szuka pracy)
3. Quel metier aimerais – tu faire? - ćwiczenia konwersacyjne. (jaki zawód chciałbyś/chciałabyś wykonywać?)

W klasacch technikum oraz zasadniczej szkoły zawodowej **nauczyciele przedmiotów zawodowych**, oprócz teoretycznego przygotowania do zawodu, realizują następujące tematy związane z doradztwem zawodowym (sylwetka pracownika danej branży, kompetencje wymagane przez pracodawców - także personalno – społeczne, warunki pracy, stanowisko pracy) dla danej branży:

Technik hotelarstwa:

1. Pracownicy służby parterowej.
2. Obowiązki kierownika recepcji.
3. Kto to jest concierge?
4. Obowiązki recepcjonistki.
5. Zadania kasjera.
6. Zadania telefonistki.
7. Pracownik Guest relations.
8. Wygląd recepcjonisty.
9. Predyspozycje psychofizyczne.
10. Obowiązki służby pięt.
11. Podział stanowisk pracy w recepcji.
12. Obsługa gości w recepcji – etyka i kultura.
13. Obsługa gości w recepcji – savoir – vivre.
14. Obsługa gości w trakcie pobytu.
15. Misja hotelarstwa.
16. Model gościnności.
17. Potrzeby i oczekiwania gości.
18. Oczekiwania gościa z punktu widzenia profilu segmentu.
19. Dostosowanie oferty hotelu do potrzeb gości.
20. Podstawowa terminologia z zakresu etyki.
21. Kodeks Etyki Hotelarza.
22. Kodeks etyki Hotelarza – analiza.
23. Kultura obsługi.
24. Kultura osobista, kultura współżycia.
25. Kultura obsługi gościa.
26. Kurtuazja wobec osób niepełnosprawnych.
27. Odpowiedzialność moralno -etyczna hotelarza.
28. Zasady komunikowania się z gośćmi hotelowymi.
29. Rola pracownika w kreowaniu wizerunku firmy.
30. Wizerunek hotelarza – estetyka ubioru.
31. Aktywny słuchacz.
32. Kultura języka.
33. Cechy psychofizyczne hotelarza.
34. Umiejetności przydatne w zawodzie.
35. Zasady savoir – vivre na co dzień i w pracy.
36. Stosowanie zwrotów i form grzecznościowych.
37. Normy prawne, moralne i obyczajowe.
38. Style rozwiązywania konfliktów.
39. Postępowanie z „trudnym gościem”.
40. Bezpieczeństwo gości.
41. Sylwetka pracownika służby parterowej.
42. Pracownicy pralni.

43. Stanowiska usługowe w gastronomii hotelowej.
44. Cechy fizyczne i psychiczne pracowników gastronomii.
45. Ubranie służbowe, wygląd zewnętrzny i wyposażenie pracowników gastronomii.
46. Higiena osobista pracowników gastronomii.
47. Etyka pracownika gastronomii.
48. Rola public relations w hotelu.
49. Sprzedaż osobista.
50. Rola personelu sprzedażowego w hotelarstwie.

#### Technik żywienia i usług gastronomicznych

1. Zakres czynności i kwalifikacje pracowników.
2. Predyspozycje zawodowe i cechy osobowe kelnera.
3. Prezentacja kelnera – strój służbowy, higiena osobista i wyposażenie zawodowe kelnera.
4. Typy temperamentów i osobowości klientów.
5. Stanowiska w kuchni i przydział obowiązków.
6. Psychiczne obciążenie i stres w środowisku pracy.
7. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej.
8. Zagrożenia związane z wykonywaniem zadań zawodowych i ochrona przed nimi. Ryzyko zawodowe w pracy kucharza.
9. Procedury obowiązujące w gastronomii.
10. Organizacja stanowiska pracy.
11. Środki ochrony osobistej.
12. Zasady ergonomii w pracy kucharza.

#### Technik usług fryzjerskich oraz fryzjer:

1. Typy klientów.
2. Cechy klientów.
3. Obsługa klienta.
4. Fazy obsługi klienta.

#### Technik informatyk (obecnie tylko klasa I – nowy kierunek kształcenia):

1. Zasady ergonomii na stanowisku pracy.
2. Projektowanie komputerowego stanowiska pracy.
3. Bezpieczeństwo na stanowisku pracy.

**Kierownik praktycznej nauki zawodu** sprawuje opiekę nad przebiegiem praktyk zawodowych oraz zajęć praktycznych, realizowanych u pracodawców przez młodzież klas technikum i zasadniczej szkoły zawodowej. Kierownik współpracuje z pracodawcami danej branży, ustala zasady przebiegu zajęć u pracodawców oraz podpisuje odpowiednie umowy wiążące szkołę do realizacji tychże zajęć. Wszelkie wymogi związane z przystąpieniem ucznia do tych zajęć są szczegółowo omówione z uczniami (wymagane badania, strój praktykanta i odzież ochronna, czas pracy, elementy BHP) i można je również traktować jako element doradczy pracy szkoły

**Nauczyciele – bibliotekarze** gromadzą i udostępniają innym nauczycielom literaturę psychologiczną, pedagogiczną, z zakresu prawa pracy; popularyzują informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół policealnych oraz szkół wyższych; wskazują źródła informacji edukacyjno – zawodowej; katalogują pozycje z zakresu doradztwa zawodowego na bieżąco.

**Koordinator WSDZ** „spina” działania szkolne w zakresie doradztwa poprzez:

1. współpracę z dyrekcją szkoły oraz z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie orientacji zawodowej wg przyjętego WSDZ,
2. współpracę z koordynatorem z ramienia poradni – ustala tematykę zajęć oraz terminy realizacji dla danej klasy oraz prelekcji dla rodziców – w miarę potrzeb, udział w regularnych spotkaniach,
3. opracowanie i aktualizowanie informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz potrzebach rynku pracy (które udostępnia zainteresowanym),
4. gromadzenie i udostępnianie informacji zawodowej i edukacyjnej w szkole,
5. gromadzenie i udostępnianie pomocy metodycznych,
6. prowadzenie zajęć związanych z doradztwem zawodowym,
7. monitorowanie i ewaluację realizacji WSDZ.

Oprócz samych uczniów, doradztwem edukacyjno – zawodowym objęto również rodziców oraz nauczycieli poprzez:

- zapoznanie rodziców z informacjami dotyczącymi kwalifikacji w zawodach oraz egzaminów kwalifikacyjnych,
- przekazanie informacji na temat alternatywnych sposobów zdobycia zawodu,
- zapoznanie ze szkolnymi zasobami informacji dotyczącymi doradztwa edukacyjno – zawodowego i zasadami ich wykorzystania,
  - zapoznanie nauczycieli z systemem doradztwa w szkole i jego realizacją.

## **VII. Metody i techniki pracy.**

Realizacja poprzez: lekcje z wychowawcą, zajęcia edukacyjne, spotkania z przedstawicielami zawodów i absolwentami szkoły, targi pracy, wycieczki do uczelni w ramach dni otwartych, indywidualne konsultacje z uczniami i rodzicami, zebrania z rodzicami, badania z PPP, olimpiady i konkursy przedmiotowe.

Metody: podające, problemowe, eksponujące, programowe i praktyczne.

## **VIII. Scenariusze i konspekty**

Scenariusze i konspekty, materiały i opracowania dotyczące WSDZ są gromadzone w bibliotece szkolnej oraz w zasobach własnych koordynatora WSDZ i innych nauczycieli realizujących działania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego..

## **IX. Dostępne materiały edukacyjne i diagnostyczne.**

W/w materiały znajdują się w zasobach biblioteki szkolnej oraz w zbiorach własnych koordynatora WSDZ i są udostępniane nauczycielom w miarę zgłaszanych przez nich potrzeb.

## X. Procedura ewaluacji wewnętrznej.

Celem ewaluacji jest sprawdzenie i analiza dokumentacji w ramach WSDZ.

Jako kryterium ewaluacji przyjęto obowiązek prowadzenia zapisów działań w ramach WSDZ przez osoby realizujące te działania w szkole.

Metodą zbierania danych do ewaluacji będzie kontrola dokumentacji szkolnej pod kątem w/w zapisów.

Za przeprowadzenie ewaluacji odpowiedzialny jest koordynator WSDZ oraz zespół zadaniowy w składzie:

- Agnieszka Ratoń – Korbela – lekcje z wychowawcą, konsultacje indywidualne oraz inne formy pozalekcyjne,
- Tadeusz Łata – spotkania z rodzicami,
- Bożena Korczak – podstawy przedsiębiorczości,
- Elżbieta Otocka – informatyka,
- Justyna Kuna - Janicka – geografia,
- Dorota Pintal – wiedza o społeczeństwie,
- Zbigniew Prokop – edukacja dla bezpieczeństwa,
- Iwona Knapik i Maria Koprowska – Kornacka – język polski,
- Magdalena Kotas i Monika Sączek - język angielski,
- Urszula Martyka – Wiecha – język niemiecki,
- Aneta Ciesielska – język francuski,
- Beata Hamara – przedmioty zawodowe dla technika hotelarstwa,
- Krzysztof Przysuszyński – przedmioty zawodowe dla technika żywienia i usług gastronomicznych,
- Sława Pluta - przedmioty zawodowe dla technika usług fryzjerskich,
- Bogumiła Dzienniak – przedmioty zawodowe w zawodzie fryzjer,
- Renata Caban – przedmioty zawodowe dla technika budownictwa,
- Jolanta Skórka – przedmioty zawodowe dla technika informatyka.

## XI. Szczegółowy plan ogólnoszkolnych działań doradczych.

### 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

L.p.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Ankietowanie planów edukacyjnych uczniów	przeprowadzenie ankiety lub wywiadu	wychowawcy oddziałów, pedagog szkolny	listopad
2	Analiza dokumentów, np orzeczeń	ustalenie zakresu specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów	pedagog szkolny	na bieżąco

3	Ustalenie planów zawodowych uczniów	przeprowadzenie wywiadu lub ankiety	wychowawcy oddziałów	II półrocze, klasy pierwsze i ostatnie programowo
---	-------------------------------------	-------------------------------------	----------------------	---

## 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

L,p,	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Opracowanie informacji edukacyjnych i zawodowych	utworzenie bazy danych o szkołach policealnych oraz szkołach wyższych	bibliotekarz - L. Madejska, koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela	luty
2	Udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych	przekazanie bazy danych zainteresowanym (nauczycielom, uczniom i rodzicom)	j.w.	w miarę potrzeb

## 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej

L,p,	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Rozwijanie kompetencji istotnych dla aktywizacji zawodowej: - poznanie siebie i swoich mocnych stron, umiejętności, uzdolnień i temperamentu, - określenie osobowości zawodowej, - poznanie swoich zainteresowań, - kształtowanie umiejętności komunikacji i współpracy w grupie, - rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych	Warsztaty dla uczniów lub inna forma aktywna w ramach realizacji godziny z wychowawcą. Realizacja zajęć dydaktycznych – tematy lekcji związane z doradztwem zawodowym. Konsultacje indywidualne	Wychowawcy oddziałów, koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela, koordynator z ramienia poradni – M. Chuchro, nauczyciele wymienionych przedmiotów w pkcie VI planu	cały rok – w miarę potrzeb oraz zgodnie z przyjętym rozkładem materiału z przedmiotu dla danego oddziału
2	Wiedza o zawodach i rynku pracy:	Warsztaty dla uczniów lub inna forma aktywna	Wychowawcy oddziałów,	cały rok – w miarę potrzeb

	<p>- zdobywanie wiedzy o zawodach oraz poszerzanie tej wiedzy o wybranych zawodach</p> <p>- zdobywanie informacji o kierunkach kształcenia, ofertach szkół w odniesieniu do rynku pracy,</p> <p>- uzyskiwanie aktualnych informacji nt. szkół wyższych, policealnych, kursów</p>	<p>w ramach realizacji godziny z wychowawcą. Realizacja zajęć dydaktycznych – tematy lekcji związane z doradztwem zawodowym. Konsultacje indywidualne.</p>	<p>koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela, koordynator z ramienia poradni – M. Chuchro, nauczyciele wymienionych przedmiotów w pkcie VI planu. Bibliotekarz – L.Madejska</p>	<p>oraz zgodnie z przyjętym rozkładem materiału z przedmiotu dla danego oddziału</p>
<b>3.</b>	<p>Planowanie kariery zawodowej:</p> <p>- ćwiczenie umiejętności wyznaczania celów i planów,</p> <p>- ćwiczenie umiejętności podejmowania decyzji,</p> <p>- ćwiczenie umiejętności autoprezentacji, rozmowy kwalifikacyjnej,</p> <p>- podejmowanie decyzji dotyczącej dalszej kariery edukacyjnej.</p>	<p>Warsztaty dla uczniów lub inna forma aktywna w ramach realizacji godziny z wychowawcą. Realizacja zajęć dydaktycznych – tematy lekcji związane z doradztwem zawodowym. Konsultacje indywidualne</p>	<p>Wychowawcy oddziałów, koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela, koordynator z ramienia poradni – M. Chuchro, nauczyciele wymienionych przedmiotów w pkcie VI planu</p>	<p>cały rok – w miarę potrzeb oraz zgodnie z przyjętym rozkładem materiału z przedmiotu dla danego oddziału</p>

#### 4. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę

L,p,	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
<b>1</b>	Monitorowanie działań doradczych	<p>prowadzenie dokumentacji związanej z doradztwem zawodowym</p> <p>analiza systematyczności podejmowanych działań przez szkołę dla danego oddziału</p>	<p>koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela, osoby realizujące działania</p> <p>koordynator WSDZ – A. Ratoń - Korbela</p>	<p>Cały rok</p> <p>na bieżąco</p>
<b>2</b>	Planowanie i współpraca	tworzenie harmonogramu działań doradczych	koordynator z ramienia poradni –	luty



			M Chuchro, koordynator WSDZ – A. Ratoń – Korbela	
--	--	--	---	--

### 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego

L,p,	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Ustalenie potrzeb doradczych wśród uczniów i rodziców	przeprowadzenie wywiadu wśród uczniów podczas lekcji z wychowawcą oraz z rodzicami – podczas zebrań z rodzicami	Wychowawcy oddziałów	Grudzień
2	Określenie szczegółowych działań doradczych związanych ze wspomaganiem poradni	analiza zapotrzebowania na podstawie wywiadów przeprowadzonego przez wychowawców oraz dokonanej analizy specjalnych potrzeb edukacyjnych	koordynator WSDZ, pedagog szkolny	styczeń
		ustalenie tematyki zajęć oraz terminów realizacji	dyrekcja szkoły, koordynator z ramienia poradni, koordynator WSDZ, pedagog szkolny	luty
3	Konsultacje	punkty konsultacyjne	j.w.	w miarę potrzeb

#### Osoby odpowiedzialne za realizację:

- Dyrektor szkoły – Stanisław Dzwonnik
- koordynator WSDZ – Agnieszka Ratoń – Korbela,
- zespół zadaniowy d/s ewaluacji wewnętrznej (skład zespołu wymieniony w pktcie X),
- wychowawcy oddziałów,
- pedagog szkolny – Tadeusz Łata,
- bibliotekarz – Liliana Madejska.